

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXIX. évfolyam. 289. szám.

Előfizetési tábla:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd december 18.

Közjegyzők és körjegyzők.

Nagybecskerek, december 18.

Az elnevezésben csupán egy kis betű jelzi a különbséget a kétféle jegyző közt, a kik pedig a valóságban társadalmi helyzet, munkakör, kereseti és vagyoni viszonyok dolgában úgy viszonylanak egymáshoz, mint az előkelő mánás az egyszerű polgárhoz, a gazdag, minden kényelemmel rendelkező, hatalmas gyáros a szegény kisiparoshoz, ki arca verejtékében nehéz munkájának sulya alatt görnyedve kénytelen a maga és övéinek lét-fenntartásáért küzdeni.

Mi a közjegyző? Egy előkelő társadalmi állású nagy ur, a ki a városokban, megyei és néhol járási központokban tartja székhelyét és kelő munkaszemélyzettel ellátott irodáját és mint a régi „hiteles helyek” jogutódja, tételes törvények intézkedése folytán jár el mindazokban az ügyekben, melyek kizárólagos monopoliumát képezik. Ilyenek kivétel nélkül az összes körzetében előforduló oly hagyatékok tárgyalása, melyekben kiskorúak vannak érdekelve. A házasságok és jegyesek között előforduló összes jogügyletek. Az önmagukban érvényes jogügylet kötésére képtelen vakokat, siketnémákat érdeklő jogügyletek. Nemkülönben a különféle hitelesítések, tanúsítások és váltóóvások, csódtömegek és hitbizományi javak leltározása, jogos tva lévén mindezekért gyógyszerári árszabás szerinti díjakat beszedni és a nem fizetőktől közigazgatási végrehajtás útján behajtatni. Évi 8000—10 000 koronát a legrosszabb kir. közjegyzőség is hoz a konyhára, többségben vannak azonban az olyanok, melyeknek 20.000—50.000 korona az évi jövedelme.

Állásában független ur a közjegyző, kinek felelőssége nincsenek s ki csupán a kir. közjegyzői kamara, tehát szintén közjegyzőkből álló testület által vonható felelőssége, a melyek felett feltételezett jogot az igazságügyi miniszter gyakorol. Kinevezés által nyert fényes és dusan jövedelmező állását holtá napjáiig megtartja, lévén ez annyira konzervatív természetű, hogy az attól való akár önkéntes, akár kényszerű megválás a legnagyobb ritkaságok közé tartozik.

Ez a nagybefolyású, tekintélyes, kintünö vagyoni helyzettel bíró előkelő testület, a magyarországi kir. közjegyzők testülete, a multkor Budapesti kongresszusra gyűlt össze, a melyen ismét a közjegyzői okirat-kényszer behozatala mellett törték lánzsát. Evés közben jön meg az étvágy. Nem elég nekik jelenlegi kényelmes módon szerzett busás jövedelmük, hanem azt a községi és körjegyzők eddigi szerény mellékjövödelmének javukra való elvonásával akarnák gyarapítani, mit sem törődve azzal, hogy azoknak maradó betevő falatjuk test és lélekölő tulfeszített munkásságuk jutalmazása fejében. Ki akarják vétetni a községi és körjegyzők kezéből a szerződéses és telek-könyvi beadványok, magánokiratok, kötelezvények, nyugták stb. kiállithatásának jogát s mindezek teljesítésére csupán a kir. közjegyző urakat akarják felhatalmaztatni. A milyen szomorú egyrészt ezen leplezetlen kenyéringyesség, annyira nevetésges másrészt, ha elképzeljük azt a furcsa helyzetet, mely a közokirat-kényszer által létesülne. Az ügyfél, az amugy

is mindentféle közterhekkel rogyásig terhelt föld népe, melynek mindentféle kisebb jogügyleteit jelenleg törvényhatóságilag szabályozott, a közjegyzőnél aránytalanul kisebb díjért, a helyben lakó s viszonyait a legkisebb részletekig ismerő községi és körjegyző akadálytalanul elvégzi, kénytelen lenne minden apró-cseprő ügylet köthetése végett ügyleti tanúival együtt legalább is egy napi munkaidőt veszítve, saját költségén hosszu utazást végezni kocsin, vagy vasuton a közjegyzői székhelyre, csak azért, hogy ott azonos munka teljesítésért dupla díjat fizethessen a szegény, megélni nem tudó, a nyomorral küzdő királyi közjegyző uraknak.

Hogy a községi és körjegyzők mittevők lennének azután, ha megélhetésüknek ez a mellékforrása elvételnek, az ezeknek a nagy uraknak Hekuba! Az ő szemükben, úgy látszik, a községi és körjegyző ma sem más, mint a falu, illetve falvak pennája, a kicsinylendő peleskei nótárius.

Már pedig, ha azt keressük, ki a jelenlegi általános közigazgatásnak legnélkülözhetlenebb tisztviselője, mely tisztviselői kar az, melyre a magyar állam legfontosabb és legterhebb teendői nehezdednek, önként előtérbe toúl azon lelkes testület, a községi és körjegyzők testülete, melyen mint sziklaszilárd alapon az egész magyar közigazgatás épülete nyugszik.

Annak teljes leírása, hogy mi tulajdonképen a községi és körjegyző és mily óriási feladattal küzd, nem fér egy szerény ujságcikkbe, annak megközelítő leírásához köteteket kellene teleírni. E helyen annak csak halvány leírása adható. A községi és körjegyzői kar manapság már az államhatalomnak legfontosabb és leghaszna-vehetőbb nélkülözhetlen szerve. Nincs tisztviselő, nemcsak Magyarországon, de külföldön sem, kinek ily sokoldalú, alapos ismeretre, hosszas gyakorlatra, beható körültekintésre, végtelen türelemre, csüggedést nem ismerő kitartásra, emberismeretre, fáradhatlan, megszakítás nélküli munkabírása és lelkesedő ügybuzgóságra van szüksége, mint a mi községi és körjegyzőinknek. Ők az alfai és omegái a magyar közigazgatásnak. A mi közigazgatási törvényalkotásunk volt 1867. óta, azt a gyakorlati életbe közvetlenül ők ültették át. Az ő kezükön fordul meg minden. A kormányzat és igazgatás valamennyi fóruma rendelkezket bocsát ki, melyek mind hozzájuk kerülnek teljesítés, foganatosítás és végrehajtás végett. Ők változtatják azután az ígét hussá. Munkakörük folyton tágul s az új törvények keletkezése által évről-évre progresszív módon növekedő munkanyag folytán helyzetük mind sulyosabbá válik. Felelősségük száma óriási és mégis folyton növekedő, mert minden ujabbban kreált hatóság szaporítja azok számát, kik rendelkezhetnek e mindent kibíró testülettel, mely kora reggeltől napestig görnyed a reája halmozott, emberi erőt túlhaladó hivatalos munka, sulyos felelősség s könyörtelen fegyelmi szabályok halmaza alatt.

Hogy eme munkateljesítéssel a fizetésük semmiféle arányban nincs, az elég sajnos, de való. A községi és körjegyzői fizetés 800—1600 korona közt variál! Ily csekély fizetésből lehetetlen volna a jegyzők megélhetése, miért is a községek szegénységére való tekintettel is felruháztat-

tak a községi és körjegyzők némi rekon-penzáció fejében a magánmunkálatok teljesíthetőségével és az ezekért törvényhatóságilag megállapított szerény díjak szedhetőségével. Ezt tőlük elvenni annyit jelent, mint őket megélhetésüktől, létalapjuktól megfosztani és felette furesának látszik ez a törekvés most, a midőn a kormány emez állásra szükséges kvalifikációt is felemler és arra majdan érettségi vizgát tett és a tanfolyamokon kelő jogi ismereteket szerzett egyének fognak csupán alkalmaztatni. A magánmunkálatoknak a községi és körjegyzők kezéből való kivétele esetén aligha kerülne oly korlátozott elméjű ifju, ki erre a terhes és hálátlan pályára lépne, de tömegesen hagyná ott pályáját a jelenleg működő jeles jegyzői gárda is.

A közjegyzői kongresszus által oly hön óhajtott közokirat-kényszer mindezek miatt pium desiderium-nál egyéb nem fog maradni, annál is inkább, mert a jelen kormány s különösen annak feje Széll Kálmán miniszterelnök, minden eddigi kijelentésével és ténykedésével jelét adta annak, hogy a községi és körjegyzői kar önfeláldozó hazafias működését szemmel kíséri s kellőleg méltatja és így nem hihető, hogy annak megrottására nyujtson segédkezt.

Balaton Gusztáv.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad. — Október 3-tól minden szerdén szombat fél órával délig urak, délután hölgyek részére.

December 19. Közigazgatási bizottsági ülés.

December 20. Rendkívüli vármegyei közgyűlés.

December 20. A vármegyei szabadelvű part szervező gyűlése.

— A jubilaris év. Dessewffy Sándor megyés püspök most adta ki karácsonyi körlevelét, mely ez évben immár a XV-ik. A jubilaris év be-rekesztéséről szóló püspöki intézkedés így hangzik:

A kegyelmekben gazdag jubileumi esztendő néhány nap múlva véget ér, a mut év karácsonya előestéjén Rómában kinyitott szent kapu karácsony előestéjén ismét bezárul. A földkerekségnek minden részéből a hívek nagy sokasága igyekezett a római sz. kapun átlépni, hogy megtisztuljon a bűntől és fertárljon előtte egy új életnek, az Istennek tetsző élet kapuja. Ezért a mulóban levő esztendőt nemcsak a kegyelmek nagyságát, hanem az azokban részesült hívek sokaságát is tekintve, kegyelmekben gazdagaak mondhatjuk és a mint ezen esztendőt a Szent Lélek segítségül hívása mellett kezdtük, úgy ilik most a vett kegyelmekért, különösen Istennek azon kiváló kegyelméért, hogy Szent-séges Atyánkat megtartotta és megerősítette, hogy az egész esztendő fáradaimait az egész világ csodálkozására egészségesben szerencsésen kiállotta, hálát adva, a jubileumi esztendő végét háláadó isteni tisztelettel megünnepelni.

Eirendelem tehát, hogy karácsony elő-estéjén, december 24-én d. u. 3 órakor az egy-házmegye minden templomának harangja egy fél óráu át meghuzassanak, a székesegyházban pedig ünnepélyes vecsernye tartassék „Te Deum“-mal egybekötve és külön imával a Szentséges Atyáért.

Egyben közlöm rendelkezéseimet a jelen polgári esztendő utolsó, illetve a jövő esztendő első napjára is.

Krisztusban kedves papságom a mult évi körlevélből tudja azt, hogy Szentséges Atyánk legkegyesebb engedélyével ez év utolsó napján, illetve december hó 31-én éjféli után a Legméltóságosabb Oltárszentség kitétele mellett szent mise mondható. Ugyanazért elrendelem, hogy minden anyaegyház templomában ezen éjféli az. mise december 31-én megtartassék.

— **Helyettesítések.** Rónay Jenő főispán a Szabó Lajos volt I. árvaszéki ülnök halálával megüresedett állásra Dömötör Dezső II. árvaszéki ülnököt, ennek helyére pedig dr. Steinbach Béla ügyvédjelöltet helyettesítette.

— **Karácsonyfák.** Az apró fenyőfák szezonja újra itt van; a gyermekszívek édes álmában megjelenő örökzöldfa ellepi a piacot s mintha törpe erdő nőtt volna ki a kopár földből, zöldül a Hunyady-utca széles aszfaltján. A túlelt fűcskáknek most nagy a kelendősége; annyira nagy, hogy ilyenkor meg szokták lopni az erdőket s százával hordják a kivagdalt 4—5 éves cseméket piacra. A városi rendőrség azonban figyelemmel kíséri a karácsonyfa-piacot s a ki nem tudja igazolni, hogy jogos uton jutott a fenyőfákhoz, attól elkobozzák. Jó lesz tehát e körülményre figyelmet fordítani s ha valaki a vidékről karácsonyfákat hoz a piacra, gondoskodjék igazolványról is; mert hát — „röndnek muszáj lönyni.“

— **Lapunk felelős szerkesztője** tegnap este Budapestre utazott, hogy a Vidéki hírlapírók szövetségének igazgatósági ülésén résztvegyen.

— **Farsang.** Fialat, szép lányok már hetek óta lesik az újságban a farsangi híreket. Eddig nem olvastak semmit s majdnem könyvelt szemekkel dőltek le mindennap este puha párnákra. Mától kezdve pedig mosolyogva fognak fölébredni, mert édes, biztató dolgokat álmolnak a farsangról. S a borúnak a derűre történt ez átváltozást a „Nagybecskereki jótékony (keresztény) nőegylet“-nek köszönik, melynek választmánya tegnapelőtti ülésében kimondotta, hogy mégis csak lézen farsang és ezt a lapok útján hírül is adják mindazoknak, kiket érdekel, legyenek azok táncolni vágyó lányok, mulatni szerető asszonyok, kiadást fedező férjek és apák. A nőegylet választmánya elhatározta, hogy farsang első szombatján, 1901. januárius 12-én a kaszinó összes termeiben dominó álarcos estélyt rendez, melyre a hölgyek rózsaszín dominóban kötelezvék megjelenni, a férfiak tetszés szerinti szint választhatnak. Az estély rendezése és sikere érdekében már is megindult a legszélesebb körű mozgalom. Meghívók nem lesznek, hanem a közönség falragaszok és hírlapok útján lesz figyelmessé téve a jótékony cél érdekében a résztvevésre s adakozásra.

— **Eljegyzés.** Mersdorf Péter, nagybecskereki előnyösen ismert fiatal kereskedő eljegyezte Kötzl Amália kisasszonyt Lázár-földről.

— **Meg akart halni** tegnap délután a katonai barak tájékán egy 50—60 éves közötti, nap-zámósféle ember, amennyiben előbb a kutba, majd a Béga folyóba akart öngyilkossági szándékkal beleugrani. Tettének kivételében a barak őre akadályozta meg, aki behozta a rendőrségre a félkegyelmű alakot. Csak nagy nehezen tudták belőle kivenni, hogy Gyirgurszki Tósnak hívják és hogy Török-Becsére való. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy csendes elmebeteg és egyik rohamában akart megválni az élettől.

— **Vadászat Tor. Erzsébetlakon.** Folyó hó 16-án gróf Harnoncourt Felix torontál-erzsébetlaki kérésletén hajóvadászat volt, mely dacára a kedvezőtlen ködös időnek, igen jól sikerült. Jelen voltak: gróf Harnoncourt Felix házigazdán kívül Winkler Ignác uradalmi igazgató, dr. Michalovits Ödön, Bielek Antal Vilmos fiával, br. Pachten kirch Oszkár, Bakálovich Plátó Nagybecskerekéről, Vuchetich Árpád Perlaszról, Pártay Zoltán Tor.-Erzsébetlakról, Góssl Géza Ecskáról. Terítékre került 110 drb nyul és egy fogoly.

— **Cseberből vederbe.** Ezek óta foglalkozik Popadies Isidor mokri hazánkban a m. kir. dohányjövédék megnyirbálásával. Török, bolgár és szerb csempészekkel áll üzleti összeköttetésben a jeles szakfőnök, kik Adakáléhről a vadregényes Kazánszoroson és a bérce Szerbián át szállítják kezéhez a finom aromájú, aranyos szőke, hosszuszálú török cigarettadohányt. A minapiban is egy ilyen rakományt tért meg a szerb határból és Antalfalván betért Stimmler Antal kocsmáros vendéglátó hajlékába. Ott azonban baj érte a jámbort, mert míg ő egy kis sziverősítő bekebelezésével foglalkozott, addig néhány előtte ismeretlen „mükedvelő“ kocsijáról két zsák dohánnyon felül az ott hagyott subáját, sőt mi több, az abban volt 194 korona készpénzt is elemelvén, nyomtalanul eltűntek az éji homályban. A kárvalott a csendőrséghez rohant panasza és pedig eredménytel, mert a csendőrség erőyes és gyors nyomozása folytán megkerültek a „mükedvelők“ Dornständer József, Róth János és Hász Fülöp trifolium személyében, kik a dohányt egy szénaboglyá-

ban elrejtették és a subán és pénzen testvériesen megosztokdakt volt. Az elfogott tettesek nagyon busultak, Popadies Isidor pedig nagyon örült. De nemsokára ürmé vált az ő öröme is. Azt kellett tapasztalnia, hogy cseberből vederbe jutott. A csendőrség ugyanis átkutatva kocsiját s rajta találva a többi dohányt is, csempészet miatt kocsiját, lovait, 32 korona pénzt lefoglalták. Szegény Popadies! most már se dohánya, sem pénze, sem lova, sem kocsija.

— **Kasszafurók Gyertyámonon.** Gyertyámos lakossága — mint nekünk írják — nem kis rémületben van vasárnap óta. A betyárvilágból ösmerekes éjjeli rablóhistória esett meg szombatról vasárnapra virradó éjjel Gyertyámonon. A rablóbanda elsőnek „Gyertyámosi első takarékpénztár“-t akarta kifosztani. Hozzá is láttak a nagy munkához és a mint a nyomokból kitént, a kert felől hatoltak az udvarra, a hol a takarékpénztár udvarra nyíló ablakait bezuhták, de mert bizonyára tartottak attól, hogy a szomszédok megnesselik, az utca ajtón át fétköztek a Wertheim-szekrényhez. A kassa furásához hozzá is láttak, de a szomszéd kutyái már akkorra oly hangosak lettek, hogy a gazda is felébredt, a ki erre világot gyújtott, mire az elvetemült Papakoszták tárva nyitva hagyván a takarékpénztárt, elszeltek. De ezzel még nem volt vége rablókalandjuknak. A sötét éjben a szomszédos Róser féle tanyát akarták kirabolni, de a tanyás és a bojtár puskalövéssekkel fogadták Papakosztákat, a kik szintugy lövésekkel válaszolnak. Egész kis éjjeli háború keletkezett, melyben az egyik rabló meg is sérült a kiáltások után következtetve, de társai magukkal vonzólták. A csendőrség már megkezdte a nyomozását.

— **Megkéselt végrehajtó.** A perlaszi nagyvendéglőben a napokban véres jelenet játszódott le, melynek minden valószínűség szerint egy emberélet fog áldozatul esni. Jovánovics Zsiva perlaszi lakos ugyanis Engl Zsigmond bírósági végrehajtót késsel több helyen annyira összeszurkálta, hogy súlyos sebekkel borítva eszméletlenül a földre rogyott és most a halállal vívódik. A tett indító oka bosszu volt. A tettes önként jelentkezett a perlaszi járásbírósnál, hol fogva tartják.

— **Köszönetnyilvánítás.** Stagelschmidt János nagykereskedő jótékonyágának újabb jelét adva, megajándékozta intézetünket 12 drb. meleg téli fejkötővel, melyek a leányosztályokban a legérdemesebb tanulóknak kiosztattak. A jótételemért az intézet nevében köszönetet mond Baaden Károly igazgató.

— **A hajvágás miatt.** Kelemen János és Perszinics Maden nagyszentmiklósi lakosok igen jó barátok voltak. Minden ügyük bajokban meghallgatták egymást, Kelemennek az utóbbi időben nagyon megnőtt a haja, le akarta vágatni a borbélyiál. Perszinics azonban tervéről lebeszélte, ajánlkozván, hogy megnyirja ő ugy, hogy a kikindai börtön borbélyja se jobban Kelemen végre is ráállt és Perszinics egy érdekekben megrozsdásodott ollóval megkezdte a műtetet. Alig nyirta két óra hosszáig Kelemen s már is azt mondta: alászállgája, és tükröt tartott Kelemen elé, hogy gyönyörködjék ő is az ő művészetében. — Midőn Kelemen meglátta irtóztatlan összeödrölt fejét a tükrőben, olyan rettenesen dühbe jött, hogy Perszinicset torkon ragadva, a földre teperte s az ollóval a szó szoros értelmében lenyiszálta a fülét. Perszinicsot a kórházban ápolják, míg Kelemen ugy eltűnt, hogy nem tudnak ráakadni.

— **Uj marhalevél-úrlapok.** Az állatorvosi közszolgálat államosítása tudvalevőleg új mintájú s értékosztályzatú marhalevél-úrlapok kibocsátását vonta maga után. A pénzügyminiszter erre vonatkozó körrendelete közelebb jelent meg. A 4, 12 és 20 filléres értékű bélyeggel ellátott új kincstári marhalevél-úrlapok 26 cmtr. magas és 21 cmtr. széles fehér papir alakúak lesznek, a rajtuk levő bélyegek pedig különböző színűek: a 4 filléresek barna-kék, a 12 fill. kék bronzvörös és a 20 fill. bronzvörös fekete színűek. A jelenlegi úrlapok 1900. évi december hó 31-ik napjával használaton és hatályon kívül helyeztetnek és 1901. évi január hó 1-től csak új marhalevelek állíthatók ki. A községi jegyzők így hát minél kisebb készletet tartsanak a régi úrlapokból, hogy a leszámolás gyorsabban eszközölhető legyen.

— **Egy elmebeteg öngyilkossága.** A szegedi üzletvezetőséghez halálos vasuti elgázolásról érkezett Valkány községből értesítés. A szegedi személyvonat, amely tegnap este robogott ki a pályaudvarból, közel Valkány állomáshoz agyonvágott egy embert, aki öngyilkossági szándékból vetette magát a robogó vonat elé. A vasuti elgázolásról a szegedi üzletvezetőségnek a következőket jelenti a valkányi állomásfőnökség: Este 7 órakor robogott ki a szegedi pályaudvarról a 712. számú személyvonat s minden baj-

nélkül eljutott Szőreghig. A mikor innen kifutott a gőzmozdony, rövidesen megtörtént az elgázolás. A szerencsétlenség a 331. és 332. számú vasuti őrházak között következett be. Az öngyilkos fölmászott a magas vasuti töltésre s ott keresztül fektűt a sineken. — Akkor ért oda a személyvonat s a vaskolosszus keresztül robogott a sineken fekvő emberen. A mozdonyvezető a gép zökkenéséből következtette, hogy elgázolás történt. Azonnal megállította a mozdonyt s lámpákkal megvizsgálták a vonatot. A hat első kocsis vas kerek piros volt az embervértől. A hetedik kocsi alatt ráakadtak a ketté vágott, rettenetes módon összeroncolt holttestre. — A holttestet ezután a vonatra tették s bevitték Valkány állomásra. A hatóság megindította a nyomozást az elgázolt ember kilétének megállapítása végett. Bebizonyosodott, hogy az elgázolt ember Kis Károly egyházaskéri lakos, a ki régtől fogva elmebeteg s elmeháborodottságában fektűt a vonat elé.

— **Öngyilkos urileány.** Nagy feltűnést keltett Török Kanizsán egy urileány öngyilkossága. Ungár Ignác kereskedőnek Jeanette nevű tizenhat éves fiatal szép leánya mérget ivott. A különben mindennapi szerelmi drámának látszó esetet azonban rejtélyessé teszi az a körülmény, hogy a haldokló fiatal leány a gyorsan előhívott orvos előtt oda nyilatkozott, hogy a mérgepoharat nem ő készítette, minélfogva az ügyben a bűnvizsgálatot megindították. A fiatal leány aligha lesz az életnek megmenthető.

— **Uj levélbélyegek.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a koronaértékben eddig kibocsátott postai és távirai értékjegyeken kívül még 20 és 35 filléres, továbbá 2 és 5 koronás értékjegyek forgalomba hozatalát rendelte el. Ezek közül az 5 koronás értékjegyeket, a melyek főképp a magasabb díj alá eső csomag- és pénzküldemények bérmentésére szolgálnak, csakis kincstárilag kezel postahivataloknál lehet majd kapni. A jelenleg forgalomban lévő 3 koronás értékjegyek érvényessége ellenben 1901. évi március hó 31-ével megszűnik. Ezen időn túl a közönség a 3 koronás értékjegyeket, ha azok valódiak, épek és használhatlanok 1901. évi június hó 30-ig bezárólag, a posta távirai hivataloknál a bemutató által kívánt megfelelő értékű más frankójegyekre cserélhető be. 1901. évi július 1-je után azonban a postahivatalok 3 koronás frankójegyeket becserelésre sem fogadnak el.

— **Gyilkossági kísérlet.** Nagy-Gájon vasárnap éjjel, ugy 10 óra táján Bogosán Sándor odaváló lakos rálesett a kocsijából hazafelé igyekvő baragására Maximov Dusánra és revolverből reá lött. Maximov Dusán csak a véletlen szerencsének köszöni életben maradását. A golyó sapkáját lyukasztotta át és verte le fejéről. A tett indító oka bosszu.

— **Magánlak megsértése.** Hajdu József és Csányi István törökbecsei lakosokra meg az ellenségük sem foghatja rá, hogy jellemük Othelloéhoz hasonlít, ellenkezőleg, egymást még kölcsönösen támogatták közös imádoztjuk meghódítása iránti törekvéseikben. 50%-ban kiegyeztek szerelmük tárgya, a piros pozsgás Marcsa kegyeinek dolgában, ki Rados János gazda-embertől a cselédi állást tölti be. A szerelmes részvénytársaság ugy éjféltájban vizitelni óhajtván hölgyénél, már zárva találta a portát, a miért is egyesült erővel feltörték a kaput és kettő óra hosszat tartó dupla pástoróra tartása után megleptek. A kaland utóize alighanem keserű lesz majd, mert a gazda magánlak megsértése miatt megtette ellenük a feljelentést.

Színház.

Színházi műsor.

Szerda: *Az aranyasszony.*
Csütörtök: *Felfordult világ.*
Péntek: *Hoffmann meséi.*
Szombat: *Az aranyasszony.*
Vasárnap: *Kuruc furfang.*

* **A végrehajtó.** Gyöngén telt nézőtér előtt folyt le tegnap este „A végrehajtó“ című kacagató francia bohózat a legösszevágóbb előadásban. A címszerepet Miklóssy alakította hatalmas komikummal és nagy hatással Mellette legtöbb tapsot aratott Kendi Boriska, a ki Cyprienn szerepét elfogadható diszkrécióva és igazi „chic“-kel játszotta meg. Baghy az örökösén pumpoló alakot jellemző módon ábrázolta és különösen a „rhebarbara-jelenetben“ keltett zajos hatást. A helyzetkomikumtól szinte hemzsegő darab kifogástalanul ment, a mi a jó rendezést dicséri. A kisebb szerepekben Szepesy Paula, Szabados Sándor, Tábori járultak hozzá nagyban az est sikeréhez.

B. S.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Jankovich ügye. A nyár folyamán állásától fölfüggesztett Jankovich György nagybecskereki rendőrkapitány első ügye, tudvaleg a panaszlott alkapitány elítélésével végződött, amennyiben az eljáró kir. járásbíró az özvegy Komáromyné sérelmére elkövetett könnyű testi sértés vétségeért Jankovichot két heti fogházra és megfelelő pénzbüntetésre ítélte. Az elítelt közbetett felebbezése folytán az ügy tegnap tárgyalatott újra a nagybecskereki kir. törvényszék felebbviteli tanácsa előtt, amely a következőleg alakult: elnök Duka László kir. táblai bíró, szavazó bírák Kövér Lajos és Junker Mihály törvényszéki bírák voltak. A vádat dr. Lauka József kir. alügyész képviselte. Védő dr. Nagy Dezső ügyvéd helyettese, dr. Podvinec Izso ügyvédjelölt volt. A tárgyalás délelőtt fél 11-kor kezdődött és kevés megszakítással egész estig tartott. Az egész ügyet újra letárgyalták, amely után a kir. ügyész a vádat elejtette Jankovich ellen, míg magánpanaszos fentartotta. Dr. Podvinec hosszabb védőbeszéde után a bíróság meghozta az ítéletet, mely Jankovichot a vád és következményei alól fölmentti. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG

Heti szemle.

(Saját tudósítónktól.)

Nagybecskerek, december 18.

A múlt héten nem adtam üzleti jelentést, egyrészt mivel az irányzat állandóan lanyha lévén, újat nem irhatam, másrészt mivel azon nézetben voltam, hogy e héten talán csak megindul valamiképp az üzlet és gazdáink öröme egyszer végre-valahára áremelkedést jelenthetek.

Reménységem nemcsak, hogy nem teljesült, sőt rohamos áresést kell jelentenem, e héten a kenyérmagvak ára újabb 20 krral csökkent.

Hol fog ez megállani? ki annak megmondhatja, ki vállalkozhatik ily viszonyok mellett a jóslására.

Okát fürkészik gazdák, kereskedők, molnárok, vajjon megtalálják-e a folytonos esés igazi okát?

A „Pester Lloyd“ két hosszú cikkében — Bacher Emil tollából — az örlési forgalom megszüntetését állítja fel ok gyanánt, állítása szerint a vámrestitutio révén könnyebben szabadulhatunk a lisztől, a „Hazánk“ erre reflektálva tagadja Bacher állításainak helyességét és azon nézetben van, hogy csak a papiros buza okozza az áresést, mert az osztrák-magyar monarchiában 85 millió métermázsza szükséglettel szemben csak 78 millió van készletben a kenyérmagvakból és így realis üzlet mellett — ha igaz, hogy az árat a kínálat és kereslet viszonya határozza meg — áremelkedésnek kellene bekövetkezni.

Absolut igazza talán egyiknek sincs.

Bachernek nem, mivel az örlési forgalom által igaz, hogy több liszt ment ki, de ugyanennyi, sőt több idegen buza (alias szemét) jött be és így ha — annyiban talán igazat is adok neki — az olcsóbb buza keverése folytán a miénkért néhány krral többet is lehetett fizetni, mivel sem apadt termésünk feleslege.

„Hazánk“ cikkének meg nem lehet igaza, mert ha hiányunk volna kenyérmagvakban a szükségletbe képest, honnan e rémitő készlet? hisz dacára a némi exportnak, minden tele van búzával, Pesten magában 2 millió fekszik, a vidék raktárházai tömve, a birtokosoknál is óriási mennyiség fekszik.

Ezen körülmény csak nem bizonyítja a hiányt. Nézetem szerint a helytelen termésbecslésben fekszik a főhiba, a holdankinti és métermázsánkinti termésbecslés megfelelő, mivel derék gazdasági tudósítók azt kutatják, amde a vetési terület nincs ki-puhatóva.

Nálunk még mindig az 1896 os alapot veszik, ki tudja, helyes volt-e az akkor felvett 5¹/₂ millió hold buzavetés és ha igen — mit tagadok — annyi e még mindig? mert könnyen meglehet, hogy kerek 1 millió holddal van és volt több búzával elvetve, ezen körülmény pedig nagyon megbillenti a számadás mérlegét.

Ezen mindenestire változtatni kellene, az államnak kötelessége lenne évenként a vetési területet pontosan a kataszteri térképek (és nem Göre Gáborok bemondása alapján) alapján kipuhatólni, a termésbecslést helyesen elvégezni a gazdasági tudósítók ekkor és csak ily módon lehetne a termés nagyságát tudni és

számadásokat felállítani, helytelen alpra fektetett számadás nem hozhat ki helyes eredményt.

Annyi tény, hogy az idén nagy készlettel állunk szemben az aránylag gyenge holdankinti termés mellett és ha bármilyen módon ez nem csökkentetik, az árak még esni fognak, nem fogja ezt megállítani a papiros buza eltörlése, — a Hazánk remediama — mert véletlenül az idén a papiros buza jóval drágább a készárúnál és míg ma Budapesten az effektív 76 kgs 4¹/₂-os buza 3 óra, tehát 10 kr. kamatvesztéssel alig 7 frt, az áprilisi papiros buza készpénz mellett 7-35, tehát a kamatvesztés be-számításával közel 1/2 frttal drágább.

Egy, de csakis egy módja volna nézetem szerint a készletek csökkentésének, ha az állam a lisztre kiviteli premiumot adna.

Erre, sajnos, kevés a kilátás, e héten a pénzügyminiszternél tisztelgő molnárok hallhaták, hogy az állam e célra direkt áldozatot nem hozhat, bár nézetem szerint kötelessége volna, mert a gazdák még mindig a régi 10 frtos buza alapján kiszámított kataszteri tiszta jövedelem után fizetik az adót, holott ma jó 50% al kevesebb a jövedelem és így az évenként fizetett 36 millió forint földadóból az államot ezidő szerint csak fele illeti meg.

Ezen 18 millióból talán mégis lehetne liszt-kiviteli premium alakjában valamit a gazdáknak is juttatni, mert, ha tovább is tétlenül nézzük, hogy saját zsirunkban hogy fulladozunk, a 2 milliárd jelzálogos teher külföldre kivándorló kamata is segít a hurkot összehuzni, a hosszas fulladozásnak megfulás lesz a vége.

Ha Franciaország tud kiviteli premiumot adni, ha tudunk a szeszre annak idején, most a cukorra megadni a premiumot, a lisztre meg kellene azt tenni, egy pár millió árán a gabonaművek közepes árát biztosítani lehetne, a mivel egyrészt meg volna adva a gazdának a megélhetés lehetősége, másrészt az állam olcsó módon szabadul a földadó leszállításától, a mit akarva, nem akarva, meg kell tennie, ha a mai értékesítési viszonyok még sokáig fennállanak.

Ezen rövid (?) bevezetés után beszámolok a mai gazdasági helyzetről.

Az időjárás enyhe, a gabonaművek állása megfelelő, szórványosan az egér okoz károkat, megfelelő hótakaró nem ártana.

Gabona áraink: buza 5.70—6.40-ig, zab 4.30—4.75 ig, kukorica készáru 3.70—3.90 ig, kukorica tavaszra 4.20—4.40. W. V.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 18-án.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében folytatták a költségvetési vitát.

Lakatos Miklós a 48-as honvédeknek nagyobb támogatását követeli és ily értelmű határozati javaslatot nyújt be, amelyet Kossuth Ferenc támogat, de Széll Kálmán miniszterelnök fölszólalása a Ház elvetett.

A felség személye körüli miniszterium költségvetési tételénél fölszólal

Csávolszky Lajos, kifejtve, hogy a felség személye körüli miniszter kötelessége a király és a nemzet közt való egyetértést ápolni.

Széchenyi Manó gróf miniszter válaszolja, hogy teljes életében nyíltszívű volt, a mit hivatalában sem tagad meg.

Ezzel a kisebb tárcák költségvetéseinek tárgyalása befejezést nyervén, a Ház ülését január 14-ig elnapolta.

A kínai veszedelem.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A Daily News-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel. A császár elrendelte, hogy Li Hung Csang és Csing számára új meghatalmazásokat állítsanak ki, hogy a szövetségesekkel tárgyalhassanak és teljes joggal használhassák a császár pecsétjét, a mely Pekingben maradt.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből: Az országban általános anarkia van, a mi szükségessé teszi a gyakori expedíciókat. Waldersee grófnak külön működési szférákat kellene kijelölnie az egyes nemzetek számára. Ilyen intézkedés általános helyesléssel találkozunk.

Választások Bulgáriában.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál“ ered. táv.) Szófiából jelentik: A kormány az új választásokat 1901. évi január 28-ra (6-naptár szerint) rendelte el.

A Gneisenau katasztrófája.

Budapest, dec. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Madridból jelentik, hogy a „Gneisenau“ német hadihajó katasztrófájának, mint hivatalosan megállapították, 35 áldozata van.

Budapesti gabonatőzsde.

Budapest, 1900. december 18.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	ó	78	7.25	7.35	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.20	7.40	80	7.60	7.70
Pestvidéki	„	76	7.10	7.20	80	7.50	7.60
Bácskai	„	76	7.30	7.40	80	0.—	0.—

		kilós		50 kilogr. ára	
	uj	elsőrendű	70—72	6.80	7.—
Bozs	„	másrendű	—	6.65	6.80
Árpa	„	takarmány	60—62	5.75	6.—
„	„	égetni való	62—64	5.50	5.75
„	„	sőrfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	„	—	39—41	5.50	5.75
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
„	„	másnemű	—	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, dec. 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett mérsékelt vételkedv. Az árak 5 fillérrel javultak. A mai határidő-üzlet jegyzései:

Buza dec. végére	7.42—7.43
„ tavaszra	7.59—7.60
Rozs dec. végére	7.20—7.21
Zab „ „	5.63—5.64
Tengeri májusra	4.84—4.85

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, kedd, december hó 18-án:

Tábori Emil jutalomjátékul:

Orpheus a pokolban.

Nagy bohózatos operette, balettel, 4 felvonásban. Zenéjét szerzte: Offenbach.

Személyek:

Orpheus	—	Baranyai Ferenc
Enridice	—	Revitzky Etel
Jupiter	—	Tábori Emil
Juno	—	P. Szepesi Paula
Pluto	—	Falussy István
Vulkán	—	Palotay Gyula
Diánna	—	Berczik Margit
Cupidó	—	Lévay Margit
Venus	—	Bánházy Teréz
Hebe	—	Mezei Irma
Styx	—	Miklóssy Gábor

Kezdeté este pont 1/8 órakor.

Holnap, szerdán, december hó 19-én:

Ujdonság! Itt először: Ujdonság!

Az aranyasszony.

Vigjáték 3 felv.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1900. december hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról:	délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Pancsováról:	délelőtt 7 óra 53 p.; délután 6 óra 10 p.
Temesvárról:	délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Verseczről:	délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Alibunárról:	este 7 óra 22 p.
Zombolyáról:	(keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 7 p.; este 6 óra 48 p.
Budapest—Nagy-Kikindáról:	reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára:	reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára:	reggel 8 óra 10 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra:	reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre:	reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra:	reggel 3 óra 55 p.
Zombolyára:	(keskenyvágányú vonal) reggel 4 óra 8 p.; délután 5 óra 16 p.
Nagy-Kikinda—Budapestre:	reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 06 p.

Kishirdetések.

Egy szó ára 4 fillér.

Szólóvesszők, csemefejajok, borfajok jutányosan kaphatók dr. Gresznáryk Aladár gubacs-ujhegyi immunis szőlőtelepén, Soroksáron. 717	Gépezés-kovács, végzett lóvasaló, az összes gazdasági, valamint condensatoros gépek kezelését teljesen érti, állást keres. Weiszbrunn Miksa, Újpest, József-utca 6. 742
10 forintért tanítók hölgyeket rajzolni, varni, szabni kezesség mellett. Hoffmann Karola műszabászati és varrótanintézete Budapest, VII. Erzsébet-körut 23. Vidékre írásbeli tanfolyam. 620	Adal földmives-iskolát végzett és gyermekkorától a gazdaság minden ágaiban gyakorlatilag képzett, bács megyei születésű, 34 éves, evang. családos ispán, nyelvismerelete magyar, román és összes szlávnyelveket beszéli, szakképzettségéhez megfelelő állást keres. Több éven át Kras-ó-Szörény, jelenleg torontál megyei uradalomban, mint önálló ispán szolgál. Szíves megkeresések Szakál János bilics Szerb-Bóka kéretnek. 749
Tyuktenyésztés. E könyv a nagy hasznót óhajtó baromfityesztőnek nélkülözhetlen. Kapható 2 koronáért. Állami Baromfitelepnél. Gödöllő. 624	A jó alvás főkelléke az egészségnek, az megzerezhető a következő könyvecske által: Almatlanságnak orvosszer nélküli gyógyítása. Ára 2 korona. Egyedül Szalay Miklósnál kapható, Eger (Heves megye). 608
Szülők figyelmebe! Igen jutányosan alapos oktatást adok előkelő családbeli gyermekeknek kedjatekban, francia és nemet nyelvben. Meghívásokat kérek a „Torontál” szerkesztőségéhez címezni Balaton Gusztav, okl. jegyző, tanfolyamhallgató. 449	

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes budapesti IV. ker. kir. járásbírósnak 1900. évi Sp VIII. 598/2. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1900. évi V. 1547. szám alatt kelt végzése folytán Bécsi biztosító társaság részére, Stern József nagybecskereki lakosnál 51 kor. 16 fill. és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1900. évi október 29. én felülfoglalt 625 koronára becsült butorokból álló ingóknak alperes lakásán Nagybecskereken bírói árverésen készpénz fizetés mellett leendő eladatása 1900. évi december hó 27-ik napjának délutáni 3 órájára tűzött ki az 1900. évi V. 1547/2. sz. alatt kelt végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik

az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsek be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1900 évi december 12-én.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

Hazvezetőnőnek

ajánlkozik plébánosokhoz, esetleg uraságokhoz kulcsárnőnek, egy ötven éves, jó családból való özvegy, szerény igények mellett. 990-x.12

Ajánlatok „M. A. özvegy” cím alatt a kiadóhivatalhoz intézendők.

Elsőrendű tűzifa.

Valódi porosz SZALON-KŐSZÉN

a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb LÉGSZESZ-KOAKS.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

984-50.22

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/11. — Telefon 35. sz.

A KURLÄNDER UDVARBAN néhány modern stílu üzlethelyiség kiadó.

292/1900. sz.

1056-2.2

Meghívó

a szeged—karlovai helyi érdekű vasut részvénytársaság hivatalos helyiségeiben Budapesten (V. Fürdő-utca 1. sz. II. emelet) 1901. évi január hó 5-én (szombaton) d. u. 4 órakor tartandó

rendkívüli közgyűlésre,

melyre részvényeseink, továbbá a szeged—karlovai h. é. vasut részvénytársasággal egyesült nagy-kikinda—nagybecskereki vasut részvénytársaság részvényesei tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

- Jelentés a szeged—karlovai h. é. vasut részvénytársaságnak a nagykikinda—nagybecskereki vasut részvénytársasággal való egyesülésének megtörténtéről és a beolvadt nagykikinda—nagybecskereki vasut részvénytárs. ügykezelésének átvételéről;
- az egyesült társaságok alaptörvényének megállapítása;
- új alapszabályok megállapítása;
- jelentés a szeged—karlovai h. é. vasut részvénytársaság 1900. évi június 22-én tartott közgyűlésén foganatosított igazgatósági és felügyelő-bizottsági választásokról, valamint esetleges kiegészítések;
- az igazgatóság és felügyelő-bizottság, valamint a végrehajtó-bizottság tiszteletdíjának megállapítása;
- az igazgatóság felhatalmazása a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur vagy a törvényszék részéről esetleg megkivánandó alapszabálymódosításoknak vagy kiegészítéseknek újabb közgyűlés egybehívása nélkül leendő megtételére;
- az igazgatóság felhatalmazása új üzemekezési szerződésnek, továbbá a nagybecskereki csatlakozási szerződésnek új alapon való megkötésére, végül forgalommegosztási egyezménynek több szomszéd pályával való esetleges létesítésére.

A szeged—karlovai h. é. vasut részvénytársaság igazgatósága.

Azon t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottaik által résztvenni kívánnak, felkéretnek, hogy részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt, 8 nappal a közgyűlés megtartására kitűzött határidő előtt, Budapesten: a „Buda esti bankgyűlés részvénytársaság”-nál (V. Fürdő-utca 1. sz.) és Nagybecskereken: Torontálvar megye törvényhatósági penztáranál vagy a „Torontál megyei takaré- és hitelbank”-nál letétbe helyezni sziveskedjenek. Az államkinestár ezen kötelezettség alól fel van mentve.

A letett részvényekről elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre. Ha pedig valamely szavazatképes részvényes más szavazatképes részvényes által kívánja magát képviseltetni, úgy az erre vonatkozó meghatalmazást a letéti elismervény hátsó lapján kitölteni s azt sajátkezűleg aláírni tartozik.

Ezen rendkívüli közgyűlésen az egyesült részvénytársaság részvényeit egyenlő szavazati jog illeti, mihez képest minden egyes részvény 1 szavazatra jogosít.